

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
KEMIJSKI ODSJEK

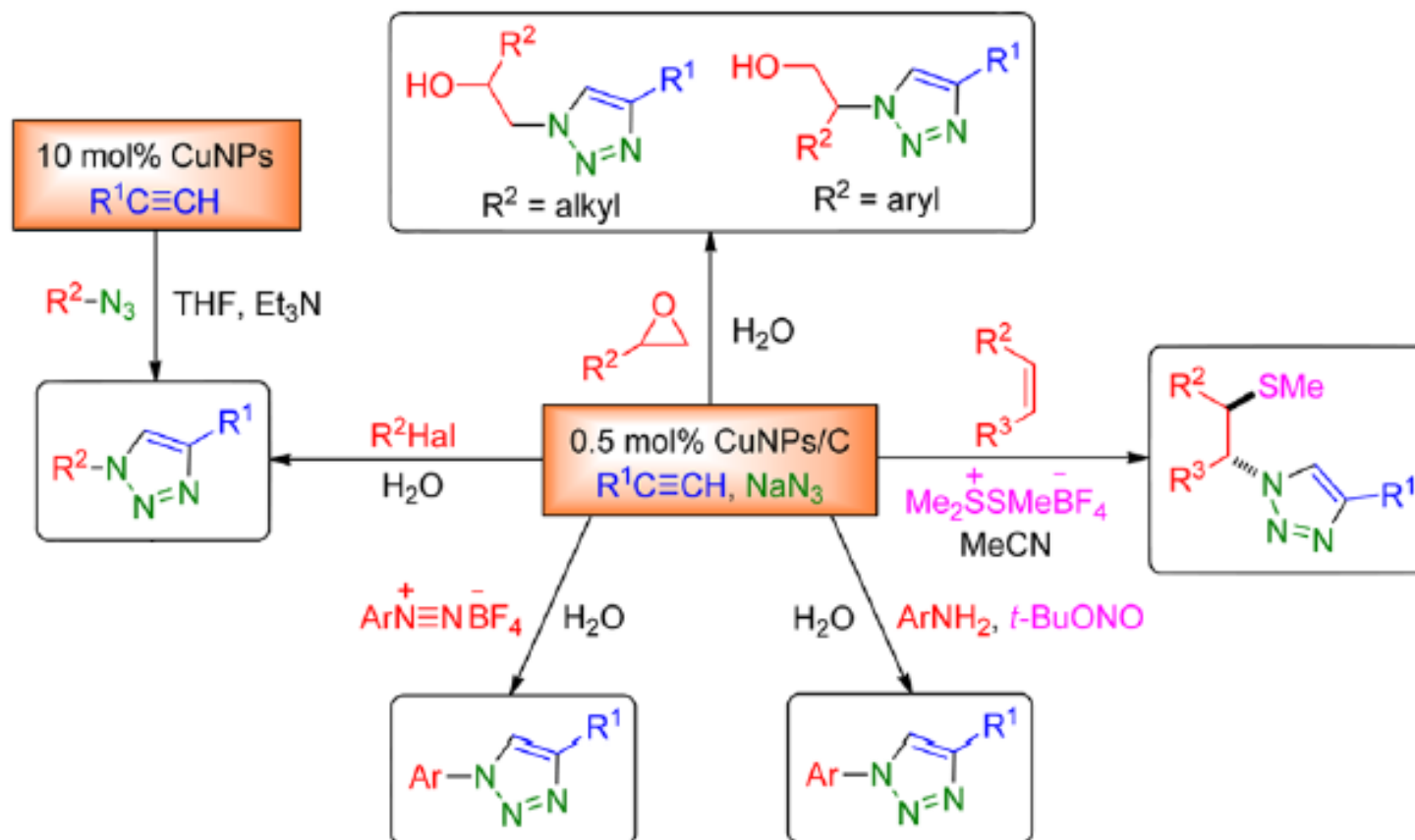
Nanočestice bakra u klik-kemiji

F. Alonso, Y. Moglie, G. Radivoy, *Acc. Chem. Res.* **48** (2015) 2516-2528¹

Kemijski seminar 1

Danijela Mihelec

O čemu je riječ ...

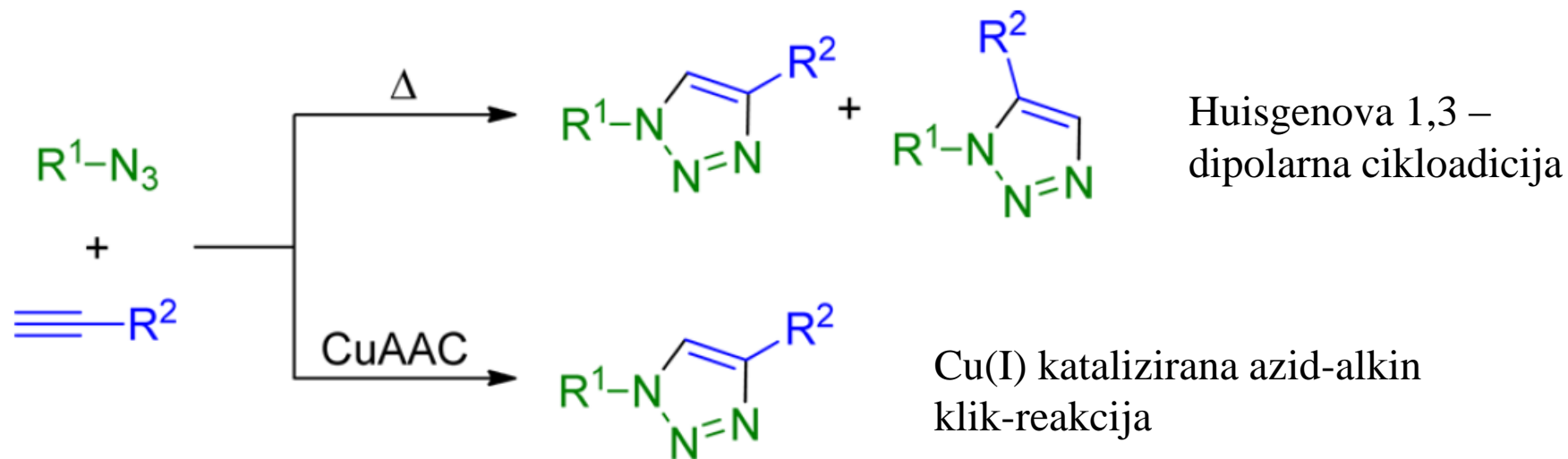

Slika 1. Sinteza 1,2,3-triazola iz različitih prekursora azida¹

Klik-kemija

- ▶ Kriteriji koje reakcije moraju zadovoljavati:
  - ▶ Modularne
  - ▶ Širokog raspona
  - ▶ Blagi uvjeti reakcije
  - ▶ Lako dostupni početni materijali i reagensi
  - ▶ Nastajanje produkata u visokom prinosu
  - ▶ Jednostavna izolacija produkta (bez kromatografije)
  - ▶ Brze, selektivne, ...

1,3 – cikloadicijske reakcije

Slika 2. Huisgenova i CuAAC sinteza 1,2,3-triazola¹

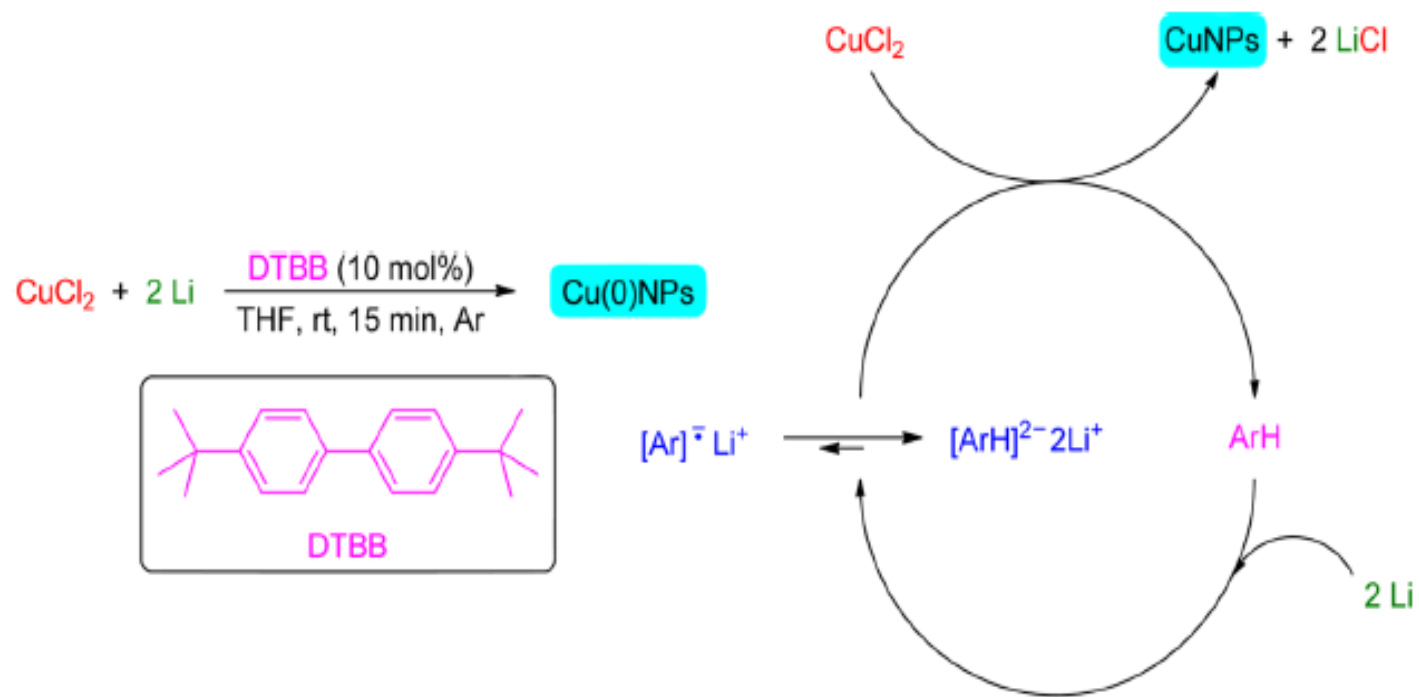
CuAAC

- ▶ Nedostaci homogene katalize: - toksične Cu vrste onečišćuju produkt
  - nema mogućnosti obnove i ponovnog korištenja katalizatora
- ▶ Prednosti heterogene katalize: - jednostavno razdvajanje katalizatora i produkta
  - mogućnost višestrukog korištenja
  - povećana stabilnost
- ▶ Imobilizacija na različite heterogene nosače

CuNPs (*eng. cooper nanoparticles*)

- ▶ Prednosti: - jasna elektronska svojstva
  - veliki omjer površine prema volumenu
  - mogućnost kontrole veličine i oblika čestica
- ▶ Metalne nanočestice bez nosača podliježu agregaciji, te ih je moguće onečistiti tijekom reakcije (deaktivacija i nemogućnost ponovnog korištenja)
- ▶ Metalne nanočestice na nosaču: - ne agregiraju
  - kontrola disperzije metalnih čestica
  - kontrola morfologije čestica

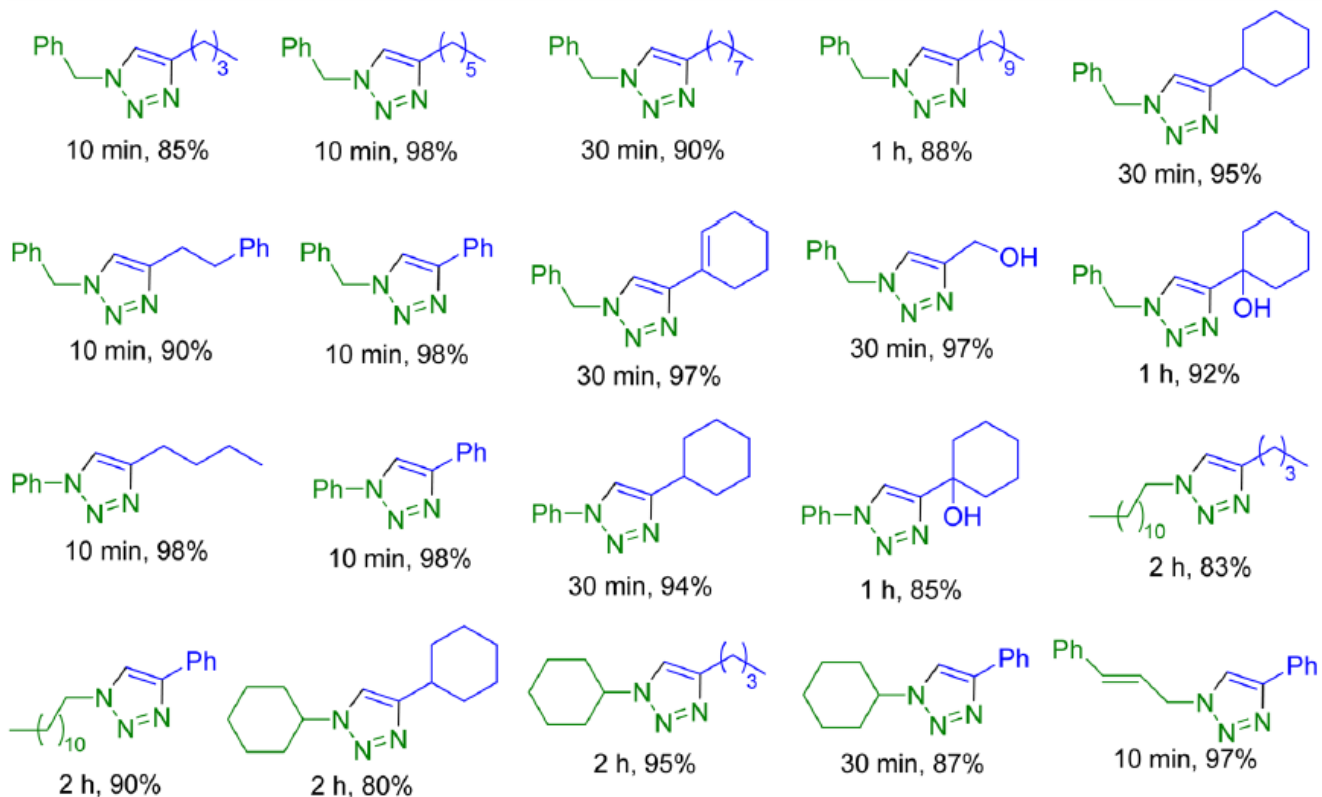
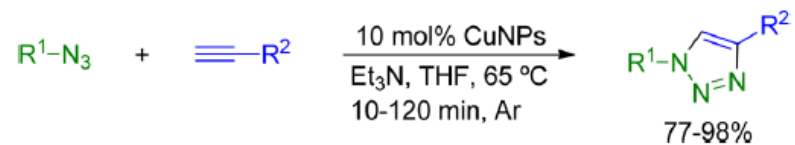
CuNPs bez nosača

Slika 3. Priprava CuNPs¹

CuNPs bez nosača

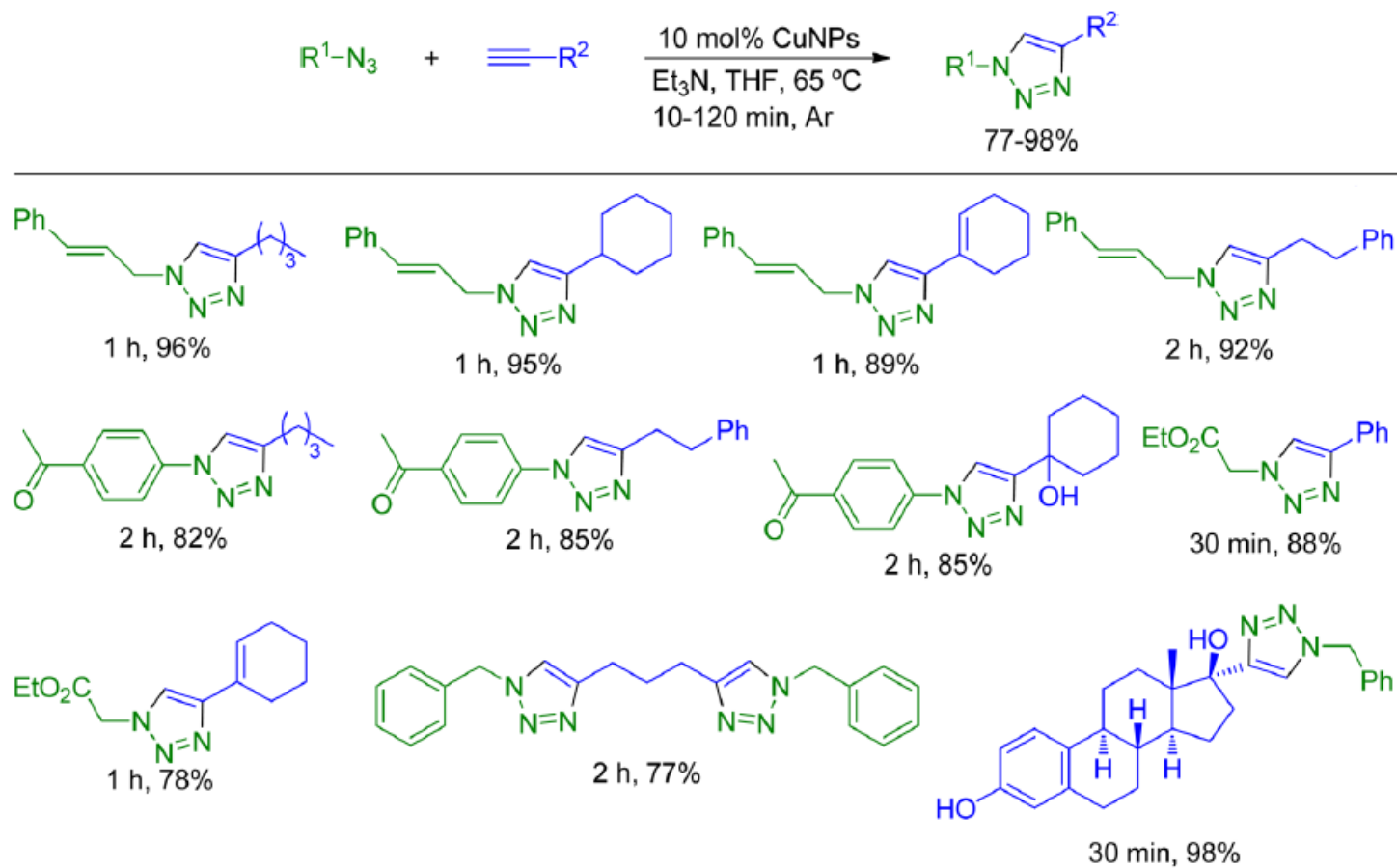
Tablica 1. Azid-alkin cikloadicija katalizirana CuNPs bez nosača¹

CuNPs bez nosača

Tablica 1. Azid-alkin cikloadicija katalizirana CuNPs bez nosača (nastavak)¹

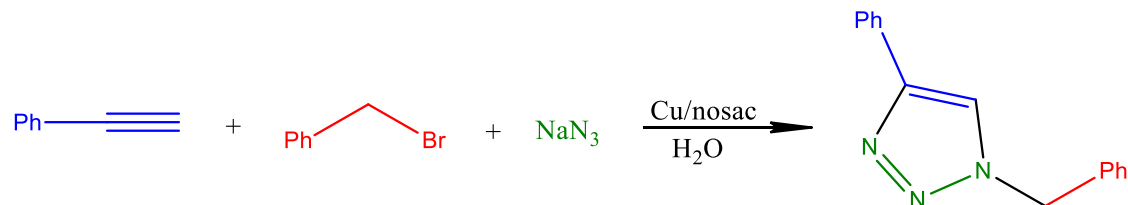

CuNPs/C

- ▶ Pripravljani na jednostavan način dodatkom anorganskog nosača u suspenziju CuNPs, filtrirani i osušeni
- ▶ CuO/Cu₂O NPs raspršene na aktivnom ugljenu kao nosaču, sa prosječnom veličinom čestica od 6.0 ± 2.0 nm
- ▶ Upotrebljeni u trokomponentnoj CuAAC reakciji u vodi, bez izoliranja azida kao međuprodukta

Zašto baš aktivni ugljen kao nosač?

Tablica 2. Reakcija benzil bromida, natrijevog azida i fenilacetilena u vodi sa različitim nosačima

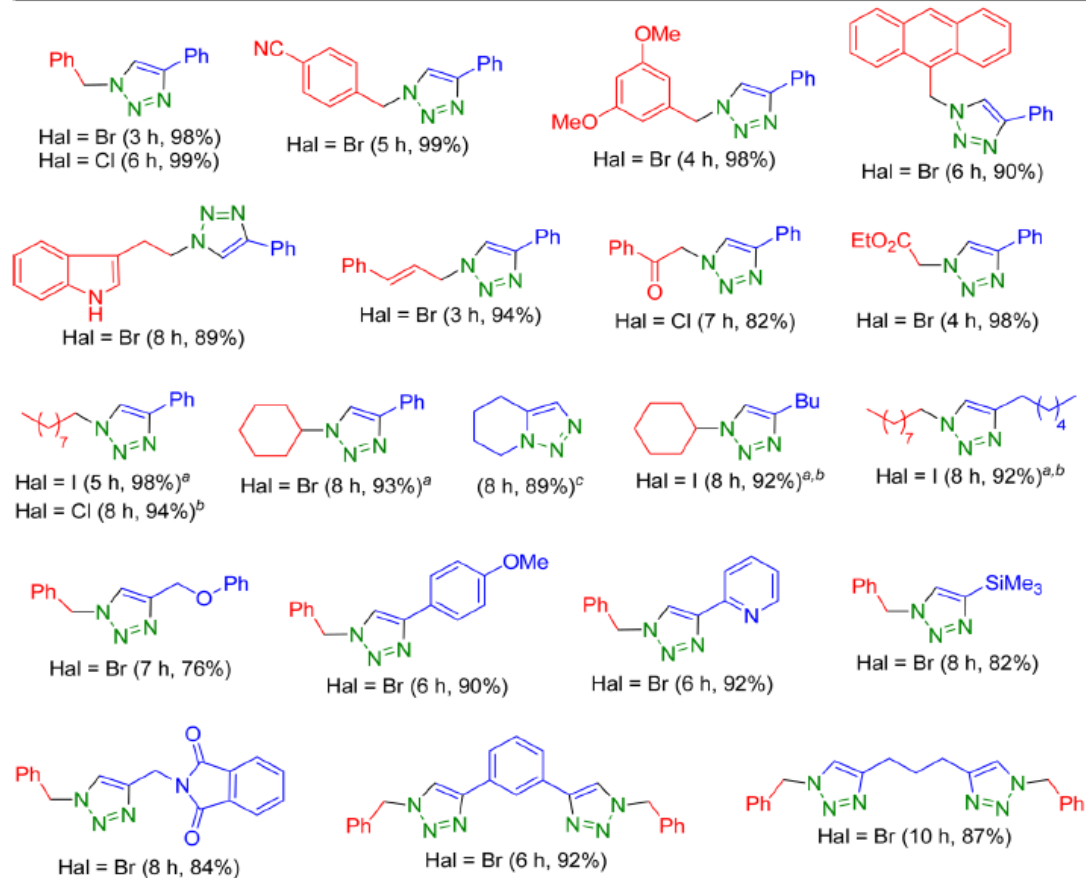
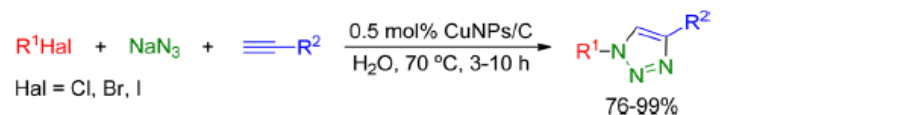

Redak	Nosač (mol % Cu) ^a	T/°C	Vrijeme (h)	Prinos (%)	Redak	Nosač (mol % Cu) ^a	T/°C	Vrijeme (h)	Prinos (%)
1	SiO ₂ (1)	70	4	90	11	Grafit (5)	70	24	0
2	Al ₂ O ₃ (1)	70	9	>99	12	Grafit (5)	70	24	33
3	TiO ₂ (1)	70	24	74	13	Grafit (1)	70	24	31
4	MgO (1)	70	24	16	14	Grafit (1)	70	7	90
5	ZnO ₂ (1)	70	24	57	15	MWCNT (5)	70	6	>99
6	Al silikat (1)	70	6	>99	16	aktivni ugljen (5)	70	7	>99
7	Aluminij (1)	70	24	18	17	aktivni ugljen (5)	70	24	0
8	MCM-10 (1)	70	24	17	18	aktivni ugljen (5)	70	24	30
9	Magnetit (1)	70	9	>99	19	aktivni ugljen (1)	70	3	>99
10	Grafit (5)	70	14	80	20	aktivni ugljen (0)	70	24	50

^a Količina bakrovih specija dodana na nosač

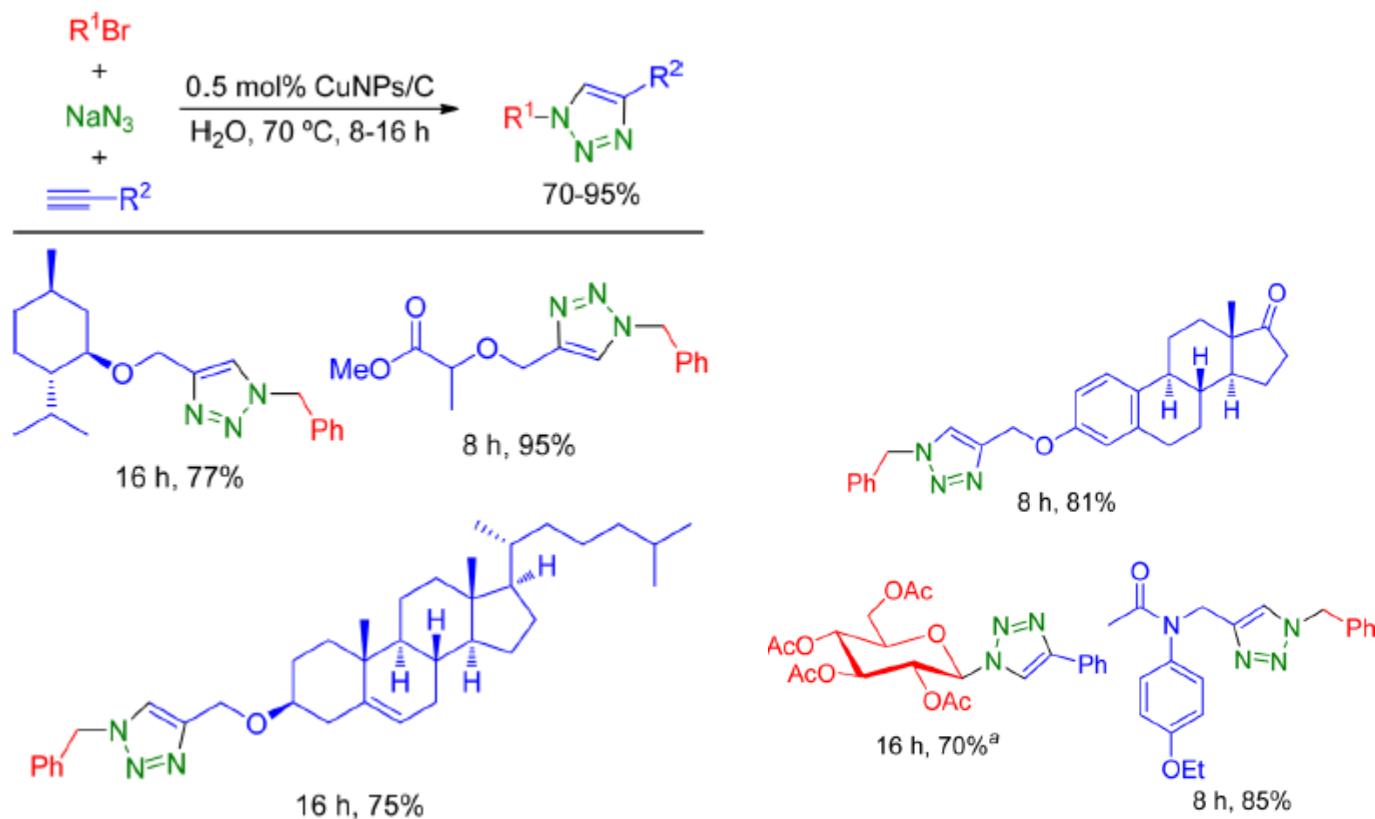
Sinteza iz organskih halogenida kao prekursorima azida

Tablica 3. CuAAC iz organskih halogenida kao prekursorima azida katalizirana s CuNPs/C¹

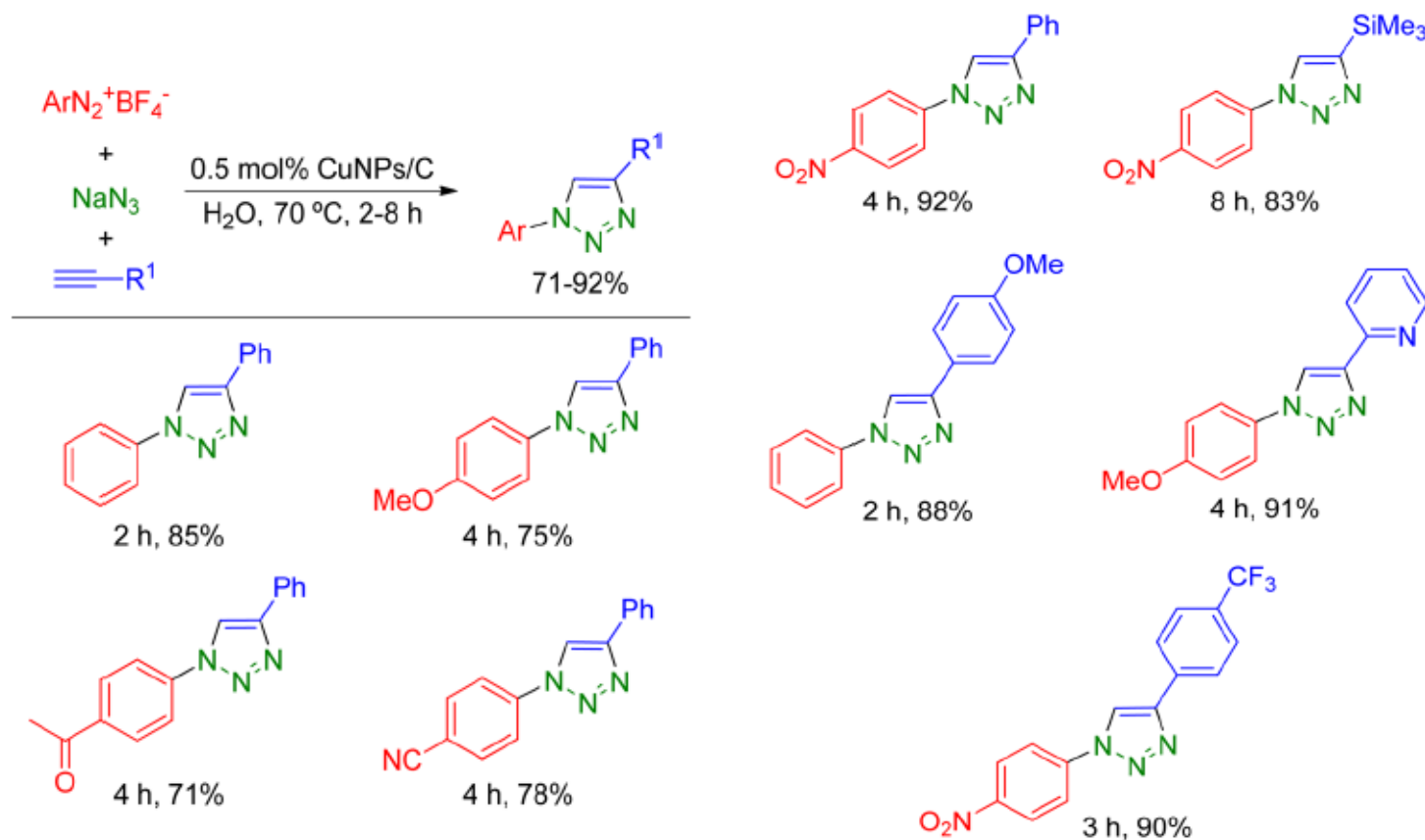
Sinteza iz organskih halogenida kao prekursorima azida

Tablica 4. Sinteza potencijalno biološko aktivnih 1,2,3-triazola¹

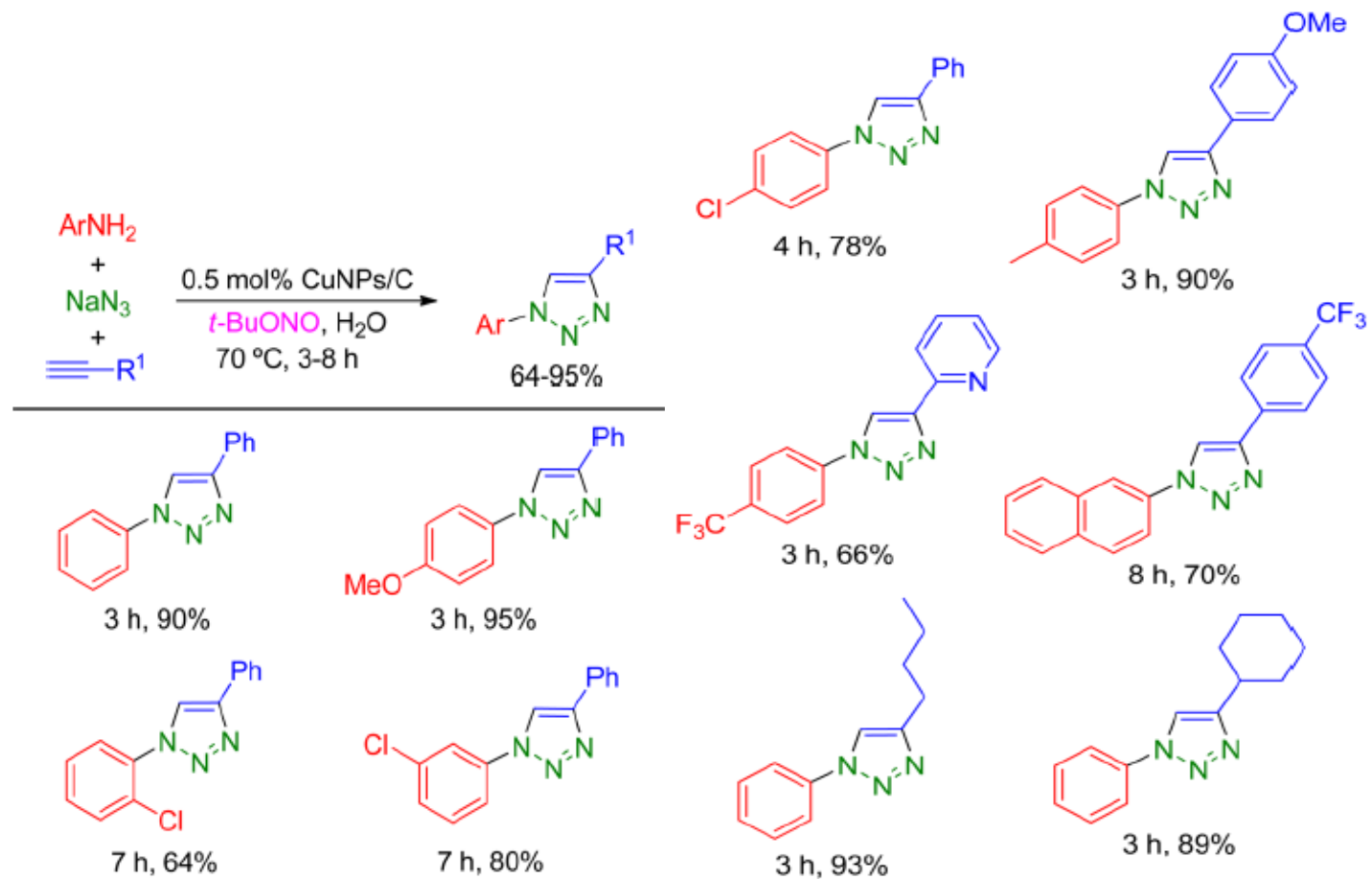
Sinteza iz aril diazonijevih soli kao prekursorima azida

Tablica 5. CuAAC iz aril diazonijevih soli kao prekursorima azida katalizirana s CuNPs/C¹

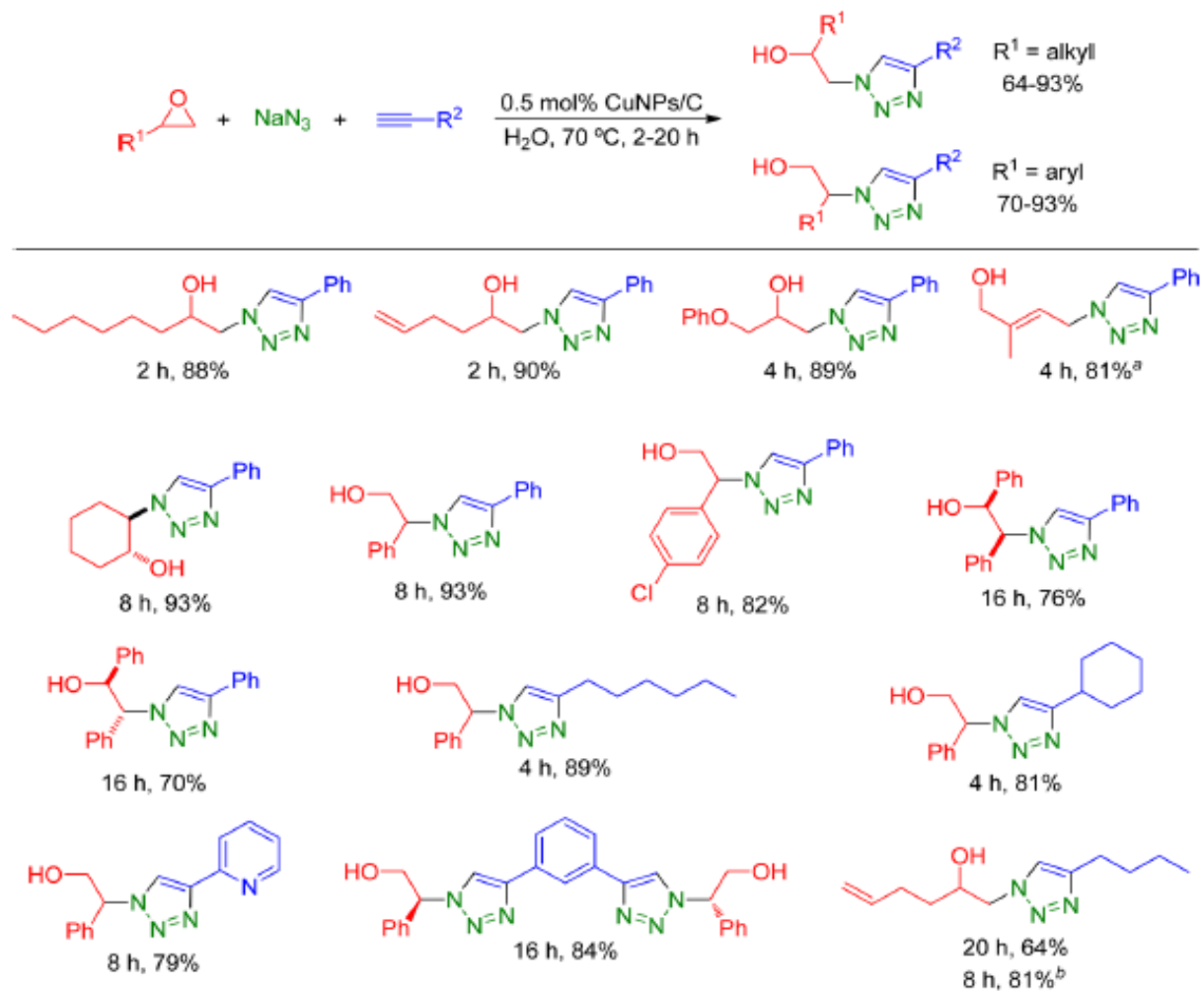
Sinteza iz anilina kao prekursorima azida

Tablica 6. CuAAC iz anilina kao prekursorima azida katalizirana s CuNPs/C¹

Sinteza iz epoksida kao prekursorima azida

Tablica 7. CuAAC iz epoksida kao prekursorima azida katalizirana s CuNPs/C¹

Usporedba CuNPs bez nosača i CuNPs/C

- ▶ Priprava *in situ* azida (smanjen otpad)
- ▶ Povećana sigurnost reakcija
- ▶ Izbjegnuta obrada potencijalno eksplozivnih organskih azida
- ▶ Upotreba vode kao otapala
- ▶ Jednostavna priprava katalizatora
- ▶ Katalizatori su obnovljivi
- ▶ Reakcije širokog opsega i visokog prinosa
- ▶ Reakcije provedene u blagim uvjetima
- ▶ Jednostavna izolacija produkata

Zaključci

- ▶ Nanostrukturirani bakrovi katalizatori privlače sve više pozornosti u CuAAC reakcijama
- ▶ Prikazana je primjena lako pripremljenih CuNPs na nosaču i bez nosača u trokomponentnim CuAAC reakcijama, u vodi kao otapalu, te bez izoliranja azida kao međuprodukta
- ▶ Kao prekursori azida upotrebljavali su se organski halogenidi, diazonijeve soli, anilini i epoksidi
- ▶ Prva opisana sinteza 1,2,3-triazola iz alkena kao prekursora azida
- ▶ Metoda je uspješna za sintezu nekih biološko aktivnih spojeva